

Toppelundin koulun opetussuunnitelma 2020-21

Tästä asiakirjasta löytyvät ainoastaan koulukohtaiset osuudet. Ne täydentävät valtakunnallisia [opetussuunnitelman perusteita](#) sekä [Espoon opetussuunnitelmaa](#).

1. PAIKALLISEN OPETUSSUUNNITELMAN MERKITYS JA LAADINTA

Toppelundin koulussa taito- ja taideaineiden valinnaiset tunnit sekä Espoo-tunnit on sijoitettu eri vuosiluokille alla olevan taulukon mukaisesti.

Vuosiluokat	1	2	3	4	5	6
Taito- ja taideaineiden valinnaiset tunnit			Käsityö 1	Musiikki 1	Käsityö 1 Musiikki 1	Käsityö 1 Kuvataide 1
Espoo-tunnit	Oppilaanohjaus 1	Oppilaanohjaus 1	Oppilaanohjaus 1			

2. PERUSOPETUS YLEISSIVISTYKSEN PERUSTANA

2.2. PERUSOPTUKSEN ARVOPERUSTA

Toppelundin koulu toteuttaa perusopetusta espoolaisessa arvoviitekehityksessä. Asukas- ja asiakaslähtöisyys näkyy koulussamme erityisesti kodin- ja koulun välisessä yhteistyössä ja kasvatuskumppanuudessa. Monipuoliset yhteistyötavat mahdollistavat huoltajien ja oppilaiden osallisuuden ja kuulluksi tulemisen heti koulun alusta alkaen. Yhteistyössä ja vuorovaikutuksessa olemme avoimia ja oikeudenmukaisia. Toppelundin koulussa rohkaistaan kokeilemaan, yrittämään ja etsimään monipuolisia ratkaisuja. Koulussamme on myös lupa epäonnistua. Kehitämme toimintaamme uutta kokeillen ja ajankohtaista tutkimustietoa seuraten. Panostamme kestäväen kehityksen periaatteiden edistämiseen.

Oppilaan ainutlaatuisuus ja oikeus hyvään opetukseen

Toppelundin koulussa oppilaiden arvostava ja kannustava kohtaaminen on lähtökohta jokaisen oppilaan mahdollisuudelle kasvaa, kehittyä ja oppia. Yhteisopettajuus ja muu opettajien välinen yhteistyö mahdollistavat hyvän esimerkin arvostavasta kohtaamisesta sekä yhteistyön tekemisestä. Yhteisopettajuuden sekä joustavien opetusryhmien keinoin oppilaan yksilölliset tarpeet voidaan huomioida paremmin niin oppimisen suunnittelussa, toteutuksessa kuin arvioinnissakin.

Ihmisyys, sivistys, tasa-arvo ja demokratia

Koulussamme on oikeus kehittyä ja oppia turvallisessa ja tasa-arvoisessa ympäristössä. Yhteisöllisiä toimintatapoja rakentamalla vahvistamme turvallisuutta koulussamme. Kiusaamiseen puututaan välittömästi käytössä olevan KiVa-koulu -ohjelman mukaisesti. Sosiaalisia ja tunnetaitoja opetetaan systemaattisesti jokaisella luokka-asteella. Oppilaita ohjataan positiivisen palautteen kautta ja ristiriitoja lähestytään ratkaisukeskeisesti. Oppilailta on mahdollisuus harjoitella sovittelutaitoja VERSO-toimintamallin kautta. Vaikuttamisen ja osallisuuden mahdollisuuksia tarjotaan kaikille oppilaille mm. oppilaskunnan, ruokaraadin, ympäristöryhmän ja luokka-asteiden vastuutehtävien sekä oppilaskerhojen kautta.

Kulttuurinen moninaisuus rikkautena

Pohjana monikulttuurisen kouluyhteisön toiminnalle on oman ja muiden kulttuurien tunteminen. Koulussamme huomioidaan suomalaisia perinteitä ja tutustutaan muihin kulttuureihin. Vahvistamme kotikansainvälisyyttä osaksi koulun arkea. Koulumme tarjoaa maahanmuuttajien integroitua valmistavaa ja määräaikaista opetusta. Teemme kansainvälistä yhteistyötä ystävyyskoulujen kanssa ja otamme vastaan kansainvälisiä vieraita. Lisäksi kehitämme yhteistyötä oman äidinkielen opettajien kanssa esim. teemapäivien järjestämisessä.

Kestävän elämäntavan välttämättömyys

Koulumme on sitoutunut kiinnittämään huomiota kestäviin elämäntapoihin. Ekologisesti kestävä kehityksen edistämiseksi ja toimintakulttuurin kehittämiseksi olemme lähteneet mukaan Vihreä Lippu –toimintamaan. Pyrimme vähentämään ympäristökuormitusta etenkin vähentämällä paperin kulutusta ja kopiointia sekä tulostusta. Toisena tavoitteenamme on vähentää ympäristökuormitusta kannustamalla liikkumaan koulu- ja työmatkoja pyörällä tai kävellen. Olemme Yk-koulu ja haluamme edistää toiminnassamme myös sosiaalisti ja kulttuurisesti kestävä kehitystä.

Arvioimme arvojen mukaisen toiminnan toteutumista lukuvuosittain. Keskustelua käydään huoltajien kanssa erilaisissa kohtaamistilanteissa, kuten toiminnallisissa vanhempainilloissa ja -keskusteluissa sekä sähköisten viestintäkanavien ja huoltajakyselyjen kautta. Oppilaiden kanssa pohditaan, millaisia arvotekoja käytännössä tarvitaan ja miten niitä voisi omassa luokassa edistää

2.3. OPPIMISKÄSITYS

Toppelundin koulussa pyritään tunnistamaan ja löytämään jokaisen oppilaan sekä koulun aikuisten vahvuudet. Oppilaita ohjataan käyttämään vahvuuksiaan

oppimisessa ja koulutyössä. Pidämme oppilaantuntemusta ja työntekijöiden välistä avointa vuorovaikutusta tärkeänä.

3. PERUSOPETUKSEN TEHTÄVÄ JA YLEISET TAVOITTEET

3.3. TAVOITTEENA LAAJA-ALAINEN OSAAMINEN

Koulussamme laaja-alaisen osaamisen lähtökohtana on ajatus siitä, että kaikessa opettamisessa ja ohjauksessa pyritään mahdollistamaan laaja-alaisen osaamisen kehittyminen. Yhdessä oppilaiden kanssa mietitään mistä taidoista eri laaja-alaisen osaamisen osa-alueet koostuvat. Tämä näkyy kaikkien oppiaineiden opetuksessa, erilaisten tapahtumien toteuttamisessa sekä yhteiseen toimintakulttuuriin ohjaamisessa. Tavoitteet laaja-alaisen osaamisen kehittämiseksi kirjataan lukuvuosisuunnitelmaan ja ne huomioidaan opetuksessa lukuvuosisuunnitelman mukaisesti. Koulun kehittämisen yhtenä lähtökohtana on edistää laaja-alaisen osaamisen Espoon painotuksia. Tämä huomioidaan kehittäjätiimien työskentelyssä ja sisällöissä.

Toppelundin koulussa kehitetään yhteistyötä ja vuorovaikutustaitoja, sekä arvostetaan hyviä käytöstapoja. Oppilaiden sosiaalisia taitoja vahvistetaan esimerkiksi positiivisen pedagogiikan sekä Arvokas-, KiVa- ja Verso-menetelmien avulla. Arvokas-ohjelmaa toteutetaan koulun oman kuukausisuunnitelman mukaisesti. Lukuvuosisuunnitelmassa määritellään tarkemmin edellä mainittujen menetelmien painotukset eri luokka-asteilla

4. YHTENÄISEN PERUSOPETUKSEN TOIMINTAKULTTUURI

4.1. TOIMINTAKULTTUURIN MERKITYS JA KEHITTÄMINEN

Toppelundin koulussa toimintakulttuuria kehitetään huomioimalla oppilaiden ja huoltajien ajatuksia ja toiveita sekä järjestämällä yhdessä toimintaa ja tapahtumia. Koulussamme arvostetaan avointa keskusteluilmapiiriä työyhteisön sisällä ja toimintakulttuuriin liittyvää keskustelua käydään säännöllisesti osana työskentelyä. Koti- ja kouluyhdistyksen ja oppilaskuntatoiminnan kautta sekä huoltajat että oppilaat pääsevät vaikuttamaan aktiivisesti koulun toimintakulttuurin kehittämiseen. Vanhempainillat, luokkien vanhempainoimikunnat sekä oppilaiden luokkakokoukset ovat esimerkkejä huoltajien ja oppilaiden mahdollisuuksista osallistua toimintakulttuurin kehittämiseen.

4.2. TOIMINTAKULTTUURIN KEHITTÄMISTÄ OHJAAVAT PERIAATTEET

Toppelundin koulun työyhteisössä kehitetään oppivan yhteisön mallia. Pidämme yllä säännöllistä keskustelua oppilasta arvostavasta ja oppilaiden erilaisia vahvuuksia huomioivasta toimintakulttuurista. Myös oppilaiden kanssa keskustellaan tästä säännöllisesti. Heillä on mahdollisuus vaikuttaa omaan oppimiseen ja opiskeluun sekä koulun yhteiseen toimintakulttuuriin ja sen kehittämiseen. Koulun järjestyssäännöt ja muut yhteiset sopimukset ohjaavat toisen kohtaamiseen arvostavasti ja kunnioittavasti.

4.3. OPPIMISYMPÄRISTÖT JA TYÖTAVAT

Toppelundin koulussa käytetään monipuolisia opetus- ja arviointimenetelmiä. Opettajat keskustelevat säännöllisesti oppilaiden kanssa ja keräävät palautetta erilaisista työtavoista. Opettajat ohjaavat oppilaita löytämään oppimista edistäviä työtapoja. Yhteisopettajuudella ja tiimirakenteella vahvistetaan opettajien välistä yhteistyötä ja ideoiden jakamista opetuksen suunnittelussa, toteuttamisessa ja arvioinnissa.

4.4. OPETUKSEN EHEYTTÄMINEN JA MONIALAISET OPPIMISKOKONAISUUDET

Monialaisten oppimiskokonaisuuksien ja opetuksen eheyttämisen osalta toimitaan Espoon yhteisten ohjeiden mukaan. Joka lukuvuosi toteutetaan vähintään yksi koko koulun yhteinen monialainen oppimiskokonaisuus, joka kestää vähintään viikon. Teema voi olla joko kaikille yhteinen tai ryhmäkohtainen. Oppilaat pääsevät itse vaikuttamaan näkökulman, sisällön ja opiskelutapojen valintaan sekä jakson arviointiin. Yhteisen monialaisen oppimiskokonaisuuden teema ja aikataulu kuvataan vuosittain koulun lukuvuosisuunnitelmassa. Lisäksi opetusta eheytetään kaikilla luokka-asteilla ajankohtaisten aiheiden ja oppilaiden kiinnostusten kohteiden kautta.

5. OPPIMISTA JA HYVINVOINTIA EDISTÄVÄN KOULUTYÖN JÄRJESTÄMINEN

5.2. YHTEISTYÖ

Oppilaiden osallisuus

Toppelundin koulussa koulutyön perustana on oppilaiden osallisuus ja kuulluksi tuleminen. Oppilaat voivat vaikuttaa koulun toimintaan sekä luokissa, luokka-asteilla että koko koulun tasolla erilaisten vastuutehtävien kautta. Oppilaskunta, ruokaraati sekä erilaiset luokkakokoukset, oppilaskyselyt ja -äänestykset ovat esimerkkejä oppilaiden mahdollisuuksista vaikuttaa koulun toimintaan. Oppilaskunnan hallituksen edustajat ovat mukana koulutasoisessa yhteisöllisessä oppilashuoltoryhmässä ja vierailevat myös opettajien kokouksissa. Oppilaat ovat mukana osaltaan edistämässä koulu yhteisön hyvinvointia lisäksi välituntitoimintaa suunnittelemalla ja toteuttamalla sekä toimimalla vertaissovitelijoina pienissä ristiriitatilanteissa. Oppilaille annetaan mahdollisuus kehittää oman oppimisensa omistajuutta auttamalla ja tukemalla heitä tunnistamaan omia vahvuuksiaan sekä oppimistyytlejään. Oppilaat pääsevät vaikuttamaan oppimisprosessin suunnitteluun, toteutukseen sekä arviointiin ikätason mukaisella tavalla.

Kodin ja koulun yhteistyö

Toppelundin koulussa kodin ja koulun yhteistyötä toteutetaan kasvatuskumppanuuden hengessä. Huoltajien kanssa ollaan aktiivisessa vuorovaikutuksessa heti koulun alkamisesta saakka. Kumppanuutta luodaan kuuntelemisen, kunnioituksen ja luottamuksen kautta pyrkien aitoon dialogiin. Toppelundin koulun vanhempainyhdistys toimii aktiivisesti koulun hyväksi järjestäen yhteisiä tapahtumia ja muuta yhteisöllistä toimintaa. Huoltajille tarjotaan lukuvuosittain mahdollisuus osallistua koulun toimintakulttuurin kehittämiseen ajankohtaisten aiheiden tiimoilta. Huoltajien osaamista hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan esim. työelämää tutustumisen sekä monialaisten oppimiskokonaisuuksien yhteydessä. Huoltajia kutsutaan vuosittain tutustumaan ja osallistumaan koulun toimintaan koulupäivän aikana.

Koulutulokkaiden huoltajat kutsutaan infotilaisuuteen edellisenä keväänä. Heti ensimmäisen luokan alussa opettaja tapaa kaikki huoltajat ns. aloituskeskustelussa. Vastaava aloituskeskustelu pidetään myös aina muilla luokka-asteilla oppilaan siirtyessä uutena oppilaana kouluun.

Toppelundin koulussa järjestetään vanhempainilta kaksi kertaa lukuvuoden aikana. Vanhempainiltojen tarkoituksena on vahvistaa yhteistyötä ja luottamusta antamalla huoltajille tietoa koulun käytännöistä ja toiminnasta sekä tarjota mahdollisuuksia keskusteluun. Lisäksi vanhempainilloissa halutaan antaa mahdollisuus tutustua toisiin vanhempiin ja saada vertaistukea ajankohtaisiin kasvatuskysymyksiin. Vanhempainillat voivat olla joko koko koulun yhteisiä tai luokka-asteikohtaisia, esimerkkeinä toiminnalliset vanhempainillat tai asiantuntijapuheenvuorot. Viestintä kodin ja koulun välillä tapahtuu pääsääntöisesti Wilman kautta. Wilman tiedotteissa julkaistaan kuukausitiedotteet koulun yhteisistä tapahtumista ja ajankohtaisista asioista. Oppilas, opettaja ja huoltajat kokoontuvat vuosittain keskustelemaan oppilaalle tärkeistä koulunkäyntiin liittyvistä asioista sekä käymään arviointikeskustelua.

Eri kieli- ja kulttuuriryhmien kodin- ja koulun yhteistyössä panostetaan erityisesti koulupolun alkuun ja tarjotaan tarvittavia tulkki- tai kulttuuritulkkipalveluita. Yhteistyössä sovitaan yksilölliset yhteydenpitotavat ja varmistetaan, että huoltajilla on mahdollisuus olla osallisia lapsensa koulunkäyntiin liittyvissä asioissa. Kodin ja koulun yhteistyötä arvioidaan keväisin vanhempainyhdistyksen hallituksen ja johtokunnan kokouksissa sekä lukuvuosisuunnitelman arvioinnin yhteydessä. Lisäksi kodin ja koulun yhteistyön toimivuutta arvioidaan säännöllisesti Wilman huoltajakyselyiden avulla

Koulun sisäinen yhteistyö ja yhteistyö muiden tahojen kanssa

Opettajien yhteistyötä ja samanaikaisopettajuutta tuetaan yhteisopettajuudella, tiimirakenteella ja oppituntien palkittamisella. Yhteistyö koulun omana toimintana järjestettävän iltapäivätoiminnan kanssa yhdenmukaistaa toimintakulttuuria. Koulun sisäinen aktiivinen moniammatillinen yhteistyö tukee osaltaan oppilaiden hyvinvoinnin edistämistä sekä oppimista.

Yhteistyö koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa on aktiivista ja se pyritään suunnittelemaan siten, että se parhaalla mahdollisella tavalla tukee perusopetuksen tavoitteiden saavuttamista. Kehitämme verkostoyhteistyötä Haukilahden alueen esiopetuspäiväkotien ja muiden koulujen nuorisotoimen, Haukilahden kirjaston ja Olarin seurakunnan kanssa. Muita yhteistyökumppaneitamme ovat mm. Tapiolan MML, Haukilahtiseura, Haukitalo, liikuntatoimi sekä alueen urheiluseurat.

5.3. KASVATUSKESKUSTELUT JA KURINPIDOLLISTEN KEINOJEN KÄYTTÖ

Toppelundin koulussa on käytössä Espoon yhteinen suunnitelma kasvatuskeskusteluista, kurinpidollisten keinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista. Suunnitelma on liitteenä.

5.4. OPETUKSEN JÄRJESTÄMISTAPOJA

Vuosiluokkiin sitomaton opetus, yhdysluokkaopetus ja etäyhteyksiä hyödyntävä opetus

Toppelundin koulussa ei lähtökohtaisesti järjestetä opetusta yhdysluokkaopetuksena, mutta yhdysluokkaopetusta on mahdollista järjestää erityisen tuen ryhmissä. Yhdysluokkaopetuksessa edetään kuitenkin kukin oman vuosiluokkansa tavoitteiden ja sisältöjen mukaan, eikä ns. vuorolukuperiaatteella. Vuosiluokkiin sitomatonta opetusta puolestaan voidaan käyttää oppilaan opintojen etenemisen turvaamiseksi sekä esim. paluumuuttajien tai muiden ulkomailta tulleiden oppilaiden opetuksessa. Etäyhteyttä hyödyntävää opetusta voidaan käyttää esim. tilapäisesti kotoa käsin opiskelevan oppilaan opetuksessa tai katsomusaineiden opetuksessa. Joustavaa perusopetusta ei Toppelundin koulussa järjestetä.

5.5. OPETUKSEN JA KASVATUKSEN TAVOITTEITA TUKEVA MUU TOIMINTA

Koulun kerhotoiminta

Toppelundin koulu pyrkii tarjoamaan kerhotoimintaa yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Kerhotoiminnan tavoitteena on tukea oppilaiden monipuolista kasvua ja lisätä oppimisen iloa. Kerhotoiminta rakentaa omalta osaltaan yhteisöllisyyttä sekä rikastuttaa koulun toimintakulttuuria. Kerhotoiminnan järjestämiskäytännöt kuvataan lukuvuosisuunnitelmassa.

Koulun kirjastotoiminta

Toppelundin koulun koulukirjastona toimii samassa pihapiirissä sijaitseva Haukilahden kirjasto. Teemme yhteistyötä kirjaston henkilökunnan kanssa ja käytämme kirjaston tiloja koulumme oppimisympäristönä. Ensimmäiseltä luokalta alkaen oppilaita ohjataan käyttämään kaupungin kirjaston palveluita niin kouluviikon aikana kuin vapaa-ajallakin. Koulun kirjastotoiminnan ja tiedonhaun suunnitelma luokka-asteittain kuvataan lukuvuosisuunnitelmassa.

Välitunnit

Välitunnit ovat viihtyisiä yhdessäolon ja virkistytymisen hetkiä. Oppilaita kannustetaan liikkumaan ja ulkoilemaan. Opettajat huolehtivat välituntitilanteiden turvallisuudesta. Välituntialue on osa monipuolista oppimisympäristöä. Koulu kuvaa välituntitoiminnan lukuvuosisuunnitelmassa.

6. OPPIMISEN ARVIOINTI

6.1. ARVIOINNIN TEHTÄVÄT PERUSOPETUKSESSA

Toppelundin koulussa arviointiprosessia kehitetään osana opetusta yhteistyössä luokka-astetiimeissä sekä oppimisen tuen ryhmän kanssa. Arviointi ohjaa ja kannustaa oppilasta opiskelussa sekä kehittää oppilaan edellytyksiä kannustavaan vertais- ja itsearviointiin.

Arviointi on avointa, oikeudenmukaista, ohjaavaa ja motivoivaa. Oppilaille luodaan mahdollisuuksia näyttää osaamistaan omien vahvuuksien kautta ja arvioinnin pohjana käytetään monipuolisia työtapoja.

Arvioinnissa käydään säännöllistä vuoropuhelua oppilaiden kanssa osana oppimisprosessia sekä huoltajien kanssa esim. Wilman kautta ja vanhempainilloissa.

Arviointikriteereitä syvennetään oppilaskohtaisesti arviointikeskusteluissa yhdessä oppilaan ja huoltajan kanssa.

6.1.1 FORMATIIVINEN ARVIOINTI

Lukuvuoden aikaista jatkuvaa arviointia toteutetaan oppilaan ja opettajan sekä oppilaiden keskinäisissä päivittäisissä vuorovaikutustilanteissa. Ohjaamme oppilaita tiedostamaan sitä, mitä on tarkoitus oppia, mitä on jo opittu ja miten he voivat itse vaikuttaa omaan oppimiseensa. Lukuvuoden aikana oppilaille tarjotaan monipuolisia mahdollisuuksia oman osaamisensa ja edistymisensä osoittamiseen. Oppilaat saavat myös itse vaikuttaa siihen, millä tavoin he osaamistaan osoittavat.

Tavoitteita ja arviointiperusteita käydään läpi oppilaiden kanssa oppimiskokonaisuuksien alkaessa. Arviointiperusteista tiedotetaan myös huoltajia. Arviointipalautetta annetaan oppilaille ja huoltajille suullisesti, kirjallisesti sekä Wilman välityksellä.

Itsearviointitaitoja harjoitellaan osana oppimistilanteita. Niiden harjoittelussa aloitetaan taitojen ja niiden käytön havainnoinnista omassa toiminnassa. Oppimalla havainnoimaan taitojen ja vahvuuksien käyttöä oppilaat saavat valmiuksia asettaa itselleen tavoitteita sekä valmiuksia arvioida tavoitteiden toteutumista ikäkaudelle sopivalla tavalla.

Formatiivinen arviointikeskustelu toteutetaan Espoon linjauksen mukaisesti. Keskustelun ajankohta on joulukuun alusta talvilomaan asti. Keskustelussa käydään läpi oppilaan vahvuuksia oppijana sekä edistymistä lukuvuoden tavoitteiden saavuttamisessa. Arviointikeskusteluista tehdään yhteenvedot, jotka arkistoidaan koululla. Arviointikeskusteluun valmistaudutaan oppilaiden kanssa tekemällä mm. Itsearviointit ja pohtimalla vahvuuksia.

6.2. ARVIOINNIN YLEISET PERIAATTEET

Toppelundin koulussa arviointimenetelmiä kehitetään ja niistä keskustellaan säännöllisesti luokka-aste**ryhmissä** sekä yhdessä koko opettajakunnan kesken. Alkuopetuksessa luodaan pohja itse- ja vertaisarviointitaitojen oppimiselle. Kolmannesta luokasta lähtien itse- ja vertaisarviointista tulee väline, jolla vahvistetaan oppimaan oppimisen taitoja. Positiivinen pedagogiikka ja opettajan oma esimerkki arvioinnin antajana ohjaavat oppilasta rakentavan arvioinnin antamiseen.

6.5. KÄYTTÄYTYMISEN ARVIOINTI

Toppelundin koulun käyttäytymisen taitotavoitteet ovat:

	Hyvät tavat	Yhteisesti sovittujen toimintatapojen ja sääntöjen noudattaminen	Toisten myönteinen ja kannustava huomioon ottaminen	Ympäristöstä huolehtiminen ja vastuulliseen elämäntapaan kasvaminen
Taidot	Tervehtiminen Kiittäminen Anteeksi antaminen ja anteeksi pyytäminen Kohtelias ja huomaavainen toiminta Asiallinen kielenkäyttö Kuunteleminen Erilaisten tilanteiden ja paikkojen vaatima käytös Ruokailutavat ja ruokailukäyttäytyminen Omien tunteiden ja käytöksen säätely	Yhteisten sääntöjen noudattaminen Annettujen ohjeiden mukaan toimiminen Sovittujen aikataulujen noudattaminen Ryhmään liittyminen Erilaisissa ryhmissä toimiminen Tilanteen vaativan työrauhan antaminen Vuoron odottaminen Voittamisen ja häviämisen tunteiden käsitteleminen Koulussa häiriöttä liikkuminen	Reilu kaveruus Yksilöllisyyden hyväksyminen Mukaan ottaminen Puolustaminen Myötätuntoinen toiminta Toisten kannustaminen Toisen mielipiteen kunnioittaminen Yhteishengen luominen Erimielisyyksien sopiminen	Kierrättäminen/ lajittelu Huolehtiminen omista ja yhteisistä tavaroista Koulun ja kouluympäristön siisteydestä huolehtiminen Säästeliäs ja taloudellinen materiaalien ja energian käyttö Luonnon ja rakennetun ympäristön kunnioittava kohtelu

Oppilailla on mahdollisuus osallistua oppilaskunnan kautta keskusteluun, jossa määritellään koulun kasvatusta ja käyttäytymisen tavoitteet. Toppelundin koulussa oppilaat ja opettajat osallistuvat luokkien sääntöjen tekemiseen sekä koko koulun yhteisten sääntöjen päivittämiseen ja vahvistamiseen kouluvuoden aikana. Huoltajat osallistuvat keskusteluun ja sääntöjen laadintaan vanhempainilloissa sekä erilaisten huoltajakyselyiden avulla. Tavoitteita arvioidaan lukuvuosittain yhteisöllisessä oppilashuoltoryhmässä.

6.7 LUKUVUODEN PÄÄTTEEKSI ARVIOITAVAT YHTEISET OPPIAINEET JA VALINNAISET AINEET

Toppelundin koulun 4.-6.-luokkalisten kaikki valinnaiset aineet ovat laajuudeltaan alle 2vvh, joten ne arvioidaan lukuvuoden päätteeksi sanallisesti Espoossa käytössä olevan arviointiasteikon mukaan.

6.11.TODISTUKSET

Toppelundin koulussa annetaan oppilaille kuudennella luokalla numeerinen välitodistus.

7. OPPIMISEN JA KOULUNKÄYNNIN TUKI

7.1. TUEN JÄRJESTÄMISTÄ OHJAAVAT PERIAATTEET

Opettajien tulee huomioida oppimistilanteissa erilaiset oppijat ja eriyttää opetusta sen mukaisesti. Laaja-alainen erityisopettaja tekee tiivistä yhteistyötä luokanopettajien kanssa. Avustajapalveluita ja resurssiopettajia pyritään jakamaan mahdollisimman tarkoituksenmukaisesti, huomioiden myös äkilliset muutokset tuen tarpeessa. Tukea kohdennetaan erityisesti alkuopetukseen. Tuen tarpeen arvioinnissa oppimisen tuen ryhmän toiminta on tärkeää.

Oppimisen tuen arvioimiseksi jokainen luokanopettaja osallistuu oppimisen tuen ryhmään aina tarvittaessa ja ainakin kaksi kertaa lukuvuoden aikana. Oppimisen tuen ryhmä toimii oppilaskohtaisesti. Oppilashuoltoryhmän jäsenillä on lisäksi kerran viikossa konsultaatioaika, johon oppilasta opettava opettaja voi tuoda huolensa oppilaasta.

Oppilaan tuen tarpeita oppimisen tuen järjestämiseksi seulotaan alkuopetuksen aikana:

Keväisin järjestetään koulutulokkaiden niveltämispalaverit yhteistyössä esiopetuksen kanssa. 1. luokan alussa kielellisten ja matemaattisten valmiuksien alkukartoitus (esim. Armi-arviointimateriaali ja matemaattisten valmiuksien testi MAVALKA) yhteistyössä osa-aikaisen erityisopettajan kanssa. Matemaattisten valmiuksien alkukartoitus tehdään vain siinä tapauksessa, jos sitä ei ole tehty esiopetuksessa.

1. luokan syys- ja kevätlukukauden päätteeksi kartoitetaan oppilaan luku- ja kirjoitustaidon edistymistä osana oppilasarviointia.

2. ja 4. luokan maaliskuussa pidetään normitettu lukemisen Allu-testi. Kaikilla luokka-asteilla luku- ja kirjoitustaidon edistymistä on mahdollista kartoittaa tarvittaessa esim. lukemisen Allu-testillä ja/tai normitetuilla kirjoittamisen testeillä. Opettajat keräävät tietoa säännöllisesti oman opetusryhmänsä oppimisen edistymisestä monipuolisin menetelmin.

7.1.2 KODIN JA KOULUN YHTEISTYÖ TUEN AIKANA

Koulussa tehdään tiivistä yhteistyötä huoltajien kanssa kasvatuskumppanuuden hengessä heti ensimmäisestä luokasta lähtien. Huoltajan tapaamisia järjestetään aina tarvittaessa. Säännöllinen viestintä esim. Wilman kautta koulun ja kodin välillä on tärkeää.

7.2 YLEINEN TUKI

Yleisessä tuessa oppilas on oikeutettu saamaan kaikkia koulun tarjoamia tukipalveluita tarvittaessa. Käytettäviä tukimuotoja ovat mm. oppilaan ohjaus, opetuksen eriyttäminen, yhteisopettajuus, samanaikaisopetus, joustavat ryhmittelyt, tukiopeetus, avustajapalvelut ja resurssiopettajan käyttö sekä osa-aikainen erityisopetus. Toteutuneet tukimuodot kirjataan Wilmaan. Yleisessä tuessa oppilaan tuen tarve on useimmiten luonteeltaan tilapäistä tai jaksottaista.

7.3. TEHOSTETTU TUKI

7.3.2 OPPIMISSUUNNITELMA TEHOSTETUN TUEN AIKANA

Oppilaalle laaditaan oppimissuunnitelma yhteistyössä oppilaan ja huoltajien kanssa. Mukana laatimisessa ovat tarvittaessa kaikki oppilasta opettavat opettajat ja laaja-alainen erityisopettaja. Tehostetun tuen järjestäminen kirjataan oppimissuunnitelmaan. Tehostettu tuki voi olla tukea omassa luokassa, pienryhmässä tai yksilöllisesti. Eri tukimuodot ovat kuvattuna kohdassa 7.2. Luokalle, jossa on useampia tehostetun tuen piirissä olevia oppilaita, voidaan kohdentaa enemmän koulunkäyntiavustajan tai resurssiopettajan tunteja.

7.4 ERITYINEN TUKI

7.4.3 HENKILÖKOHTAINEN OPETUKSEN JÄRJESTÄMISTÄ KOSKEVA SUUNNITELMA

Oppilaalle laaditaan henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma yhteistyössä oppilaan ja huoltajien kanssa. Mukana laatimisessa ovat tarvittaessa kaikki oppilasta opettavat opettajat ja laaja-alainen erityisopettaja tai erityisluokan opettaja.

Koulussamme annettava erityinen tuki toteutetaan inklusioperiaatteen mukaan, siten että oppilaat opiskelevat integroituina yleisopetuksen ryhmissä. Erityisen tuen järjestämisessä käytetään lisäksi joustavia pienryhmiä. Joustavien pienryhmien opetuksesta vastaa pääsääntöisesti erityisluokanopettaja.

7.5 PERUSOPETUSLAISSA SÄÄDETYT TUKIMUODOT

7.5.1 TUKIOPETUS

Koulussamme tukiopeetusta voi antaa luokanopettaja, aineenopettaja tai resurssiopettaja. Tukiopeetusta voidaan antaa yksilöllisesti tai pienryhmässä.

7.5.2 OSA-AIKAINEN ERITYISOPETUS

Oppilas voi saada osa-aikaista erityisopetusta kaikilla kolmella tuen eri tasolla. Jos oppilas kuitenkin opiskelee erityisluokalla, on laaja-alaisen erityisopettajan tuki lähinnä konsultoivaa.

Yleisessä tuessa, johon kaikki oppilaat kuuluvat, osa-aikainen erityisopetus on luonteeltaan ennaltaehkäisevää, tilapäistä tai jaksottaista. Tuki voi olla omassa luokassa tapahtuvaa tukemista ja eriyttämistä, samanaikaisopetusta, pienryhmässä annettavaa opetusta tai yksilöllistä tukea. Kun tuen tarve on jatkuvaa ja säännöllistä, oppilas siirretään määrääjäksi **tehostettuun tukeen**.

Tehostetussa tuessa myös osa-aikainen erityisopetus on pääsääntöisesti jatkuvaa ja säännöllistä. Tuen järjestäminen voi tapahtua omassa luokassa eriyttämällä, samanaikaisopetuksena, pienryhmässä tai yksilöllisesti. Osa-aikaisen erityisopetuksen tarvetta ja tavoitteita arvioidaan säännöllisesti oppimisen tuen ryhmässä oppilasta opettavien opettajien, huoltajien ja oppilaan kanssa. Laaja-alainen erityisopettaja konsultoi oppilaan tuen asioissa oppilasta opettavia opettajia ja huoltajia.

Osa-aikaisen erityisopetuksen tarvetta ja tavoitteita arvioidaan säännöllisesti oppimisen tuen ryhmässä.

12. VALINNAISUUS PERUSOPETUKSESSA

12.2 VALINNAISET AINEET

Toppelundin koulussa on kaikille 4.-6.-luokkalaisille oppilaille lukuvuosittain tarjolla valinnaisena aineena eri oppiaineiden tai niiden yhdistelmien syventäviä ja soveltavia oppintoja. Valinnaiset aineet arvioidaan sanallisesti lukuvuositorjunnassa.

4. Ikk KUVATAIDE -Rakentelu ja muotoilu

TAVOITTEET

- Kannustaa oppilasta havainnoimaan taidetta, ympäristöä ja muuta visuaalista kulttuuria erilaisia kuvallisia välineitä hyödyntäen
- Ohjata oppilasta käyttämään monipuolisesti erilaisia materiaaleja, tekniikoita ja ilmaisun keinoja sekä harjaannuttamaan kuvan tekemisen taitojaan
- Ohjata oppilasta tavoitteelliseen kuvallisten taitojen kehittämiseen yksin ja yhteistyössä muiden kanssa
- Ohjata oppilasta keskustelemaan taiteessa, ympäristössä ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmenevistä arvoista

SISÄLLÖT

Erilaisiin kuviin ja kuvallisiin tehokeinoihin tutustuminen. Ideoidaan ja suunnitellaan tuotteita ja rakennelmia. Erilaisten tekniikoiden harjoittelu (luonnostelu, savityöt, 3-ulotteinen askartelu). Esineiden muotoilun tutkiminen eri näkökulmista. Museovierailu, lähiympäristön tutkiminen ja/tai oman taidenäyttelyn järjestäminen mahdollisuuksien mukaan

4.Ikk YMPÄRISTÖOPPI: Tiede

TAVOITTEET

- Synnyttää ja ylläpitää oppilaan kiinnostusta ympäristöön ja ympäristöopin opiskeluun sekä auttaa oppilasta kokemaan kaikki ympäristöopin tiedonalat merkitykselliseksi itselleen.
- Tukea oppilaan ympäristötietoisuuden kehittymistä sekä ohjata oppilasta toimimaan ja vaikuttamaan lähiympäristössään kestäväen kehityksen edistämiseksi ja arvostamaan kestäväen kehityksen merkitystä.
- Ohjata oppilasta toteuttamaan pieniä tutkimuksia, tekemään havaintoja ja mittauksia.

SISÄLLÖT

- Tutkitaan, yritetään, erehdytään ja ratkotaan ongelmia.
- Tarkastellaan aineiden ja olomuotojen ominaisuuksia erilaisten materiaalien ja aineiden avulla. Pohditaan oman toiminnan vaikutuksia itselle ja toisiin ihmisiin, eläinten hyvinvointiin ja luontoon.

4.Ik ÄIDINKIELI JA KIRJALLISUUS: Ilmaisutaito

TAVOITTEET

- ohjata oppilasta käyttämään luovuuttaan ja ilmaisemaan itseään monipuolisesti erilaisissa viestintä- ja esitystilanteissa ja draaman avulla
- kannustaa oppilasta kehittämään myönteistä viestijäkuvaa sekä halua ja kykyä toimia erilaisissa, myös monimediaisissa vuorovaikutustilanteissa

SISÄLLÖT

Harjoitellaan ilmaisukeinoja erilaisissa viestintä- ja esitystilanteissa. Ohjataan kokonaisilmaisuun: hyödynnetään draaman toimintamuotoja erilaisten ajankohtaisten aiheiden, teemojen ja mahdollisesti kirjallisuuden käsittelyssä, improvisaatiota ja rentoutumisharjoituksia. Kurssilla suunnitellaan ja toteutetaan yhteinen projekti, kuten näytelmä, kuunnelma tms.

4.LK YMPÄRISTÖOPPI -Luonto

TAVOITTEET

- Tukea oppilaan myönteisen minäkäsityksen vahvistumista
- Kehittää yhdessä työskentelyn taitoja sekä luonnon tutkimisen ja luonnossa toimisen taitoja
- Saada voimavaroja luonnosta
- Syventää luonnossa liikkumista ja retkeilyä sekä luoda omakohtaista luontosuhdetta

SISÄLLÖT

Kurssilla retkeillään lähialueilla, tutkitaan luontoa ja sen ilmiöitä ja harjoitellaan retkeily- ja erätaitoja. Luonnossa leikitään, tehdään ja tutkitaan taidetta, sekä rauhoitutaan. Lisäksi kurssilla harjoitellaan ensiaputaitoja.

5.Ik HISTORIA: Historiaa toiminnallisesti

TAVOITTEET

- Auttaa oppilasta hahmottamaan erilaisia tapoja jakaa historia aikakausiin ja käyttämään niihin liittyviä historiallisia käsitteitä.
- Johdattaa oppilasta hahmottamaan erilaisia syitä ja seurauksia historian tapahtumille ja ilmiöille
- Tehdä historiaa eläväksi omakohtaisen tekemisen kautta
- Tehdä historiaa eläväksi eri oppiaineiden työtapoja yhdistellen

SISÄLLÖT

Tutustutaan historian tapahtumiin, henkilöihin tai keksintöihin ilmaisun keinoin ja toiminnallisten työtapojen kautta.

Tehdään pienimuotoisia näytelmiä ja roolituksia historian tapahtumiin (esimerkiksi Kustaa III salamurha oopperan naamiaisissa). Opiskellaan käytännössä muutamia historiasta tuttuja teemoja tai pelejä (esimerkiksi Caesarin salakirjoitus, Platonin kappaleet, Arkimedeen laki)

Vieraillaan mahdollisuuksien mukaan yhdessä museotyöpajassa.

5.1k KUVATAIDE JA YMPÄRISTÖOPPI - Kaiken maailman eläimet

TAVOITTEET

- innostaa oppilasta ilmaisemaan havaintoja ja ajatuksia kuvallisesti ja muita tiedon tuottamisen tapoja käyttäen
- ohjata oppilasta käyttämään monipuolisesti erilaisia materiaaleja, tekniikoita ja kuvallisen ilmaisun keinoja sekä harjoittelemaan kuvan tekemisen taitojaan
- ohjata oppilasta maantieteelliseen ajatteluun, hahmottamaan omaa ympäristöä ja koko maailmaa sekä harjoittelemaan kartankäyttö- ja muita geomediataitoja.

SISÄLLÖT

Kuvataiteita ja ympäristöoppia yhdistävällä valinnaiskursilla tutustutaan eläimiin eri mantereilla ja valtamerien syvyyksissä. Eläimistä tehdään tarkkoja havaintoja sekä harjoitellaan tekemään eläinkuvia eri kuvataiteen tekniikoita käyttäen. Kurssin aikana tutustutaan ajankohtaisiin eläinaiheisiin uutisiin ja kootaan yhteinen eläinkartasto MyMaps - digitaalista oppimisympäristöä hyödyntäen.

5.1k ÄIDINKIELI JA KIRJALLISUUS JA KUVATAIDE -Käsiala

TAVOITTEET

- ohjata oppilasta edistämään käsin kirjoittamisen sujuvoitumista ja vahvistamaan kirjoitetun kielen ja tekstien rakenteiden ja oikeinkirjoituksen hallintaa
- harjoitella erilaisia käsin kirjoittamisen tapoja ja kaunokirjoitusta sekä luoda pohjaa omalle persoonalliselle käsialalle
- yhdistää kuvataiteen ja kirjoittamisen ilmaisua kalligrafian keinoin

SISÄLLÖT

Sidotun käsialan harjoittelu erilaisin työvälinein.
Erilaisten omien tekstien tuottaminen käsin kirjoittaen

5.1k ENGLANTI, SAKSA JA SUOMEN KIELI -Kieliä pelaten

TAVOITTEET

- Innostaa ja rohkaista oppilasta käyttämään vieraita kieliä pelien avulla
- Kehittää oppilaan luovuutta sekä vuorovaikutus- ja yhdessä työskentelyn taitoja
- Yhdistää puhumisen, kirjoittamisen ja kuvataiteen taitoja

SISÄLLÖT

Kurssilla tutustutaan pelilliseen kielenopiskeluun, pelataan lautapelejä oppilaan osaamalla vieraila kielillä sekä rakennetaan oma lautapeli.

6.IK KUVATAIDE JA HISTORIA -Historiaa kuvataiteen keinoin

- Kannustaa oppilasta havainnoimaan taidetta, ympäristöä ja muuta visuaalista kulttuuria moniaistisesti ja erilaisia kuvallisia välineitä hyödyntäen sekä pohtimaan historiallisen ja kulttuuristen tekijöiden vaikutusta kuviin
- Ohjata oppilasta ymmärtämään ihmisen toiminnan motiiveja ja erilaisia syy- ja seuraussuhteita historiantapahtumissa
- Ohjata oppilasta eläytymään menneen ajan ihmisten elämään
- Ohjata oppilasta käyttämään ja harjoittelemaan erilaisten materiaalien ja tekniikoiden käyttämistä ja harjaannuttaa kuvan ja rakennelman tekemisen taitoja

SISÄLLÖT

Kurssilla tutustutaan tarinallisesti historian aikakausiin kuvataiteen keinoin ja työskennellään niiden pohjalta erilaisia tekniikoita harjoitellen (esim. Rakentelu, savityöt, maalaus, liitu- ja piirustustekniikat).

6.IK ÄIDINKIELI JA KIRJALLISUUS -Ilmaisutaito

TAVOITTEET

- ohjata oppilasta käyttämään luovuuttaan ja ilmaisemaan itseään monipuolisesti erilaisissa viestintä- ja esitystilanteissa ja draaman avulla
- kannustaa oppilasta kehittämään myönteistä viestijäkuvaa sekä halua ja kykyä toimia erilaisissa, myös monimediaisissa vuorovaikutustilanteissa

SISÄLLÖT

Harjoitellaan ilmaisukeinoja erilaisissa viestintä- ja esitystilanteissa. Ohjataan kokonaisilmaisuun: hyödynnetään draaman toimintamuotoja erilaisten ajankohtaisten aiheiden, teemojen ja mahdollisesti kirjallisuuden käsittelyssä, improvisaatiota ja rentoutumisharjoituksia. Kurssilla suunnitellaan ja toteutetaan yhteinen projekti, esim. näytelmä tai kuunnelma.

6.IK YMPÄRISTÖOPPI JA KOTITALOUS: Kotitaloutta ja kemiaa

- Ohjata oppilasta harjoittelemaan kotitalouden hallinnassa tarvittavia kädentaitoja sekä kannustaa luovuuteen ja estetiikan huomioimiseen.
- Ohjata ja motivoida oppilasta toimimaan hygieenisesti, turvallisesti ja ergonomisesti.
- Ohjata oppilasta toimimaan työskentelemään yksin ja ryhmässä

- Ohjata oppilasta ymmärtämään kemian osaamisen merkitystä omassa elämässä ja elinympäristössä.
- Ohjata oppilasta toteuttamaan kokeellisia tutkimuksia yhteistyössä muiden kanssa sekä työskentelemään turvallisesti ja johdonmukaisesti
- Ohjata oppilasta ymmärtämään peruseriaatteita aineen ominaisuuksista, rakenteesta ja muutoksista.

SISÄLLÖT

Pidätkö ruuanlaitosta ja leivonnasta?

Kiinnostavatko luonnonilmiöt, joissa aineet muuttavat muotoaan?

Molempia voit tehdä keittiössä, käyttäen elintarvikkeita.

Tällä kurssilla teemme harjoitustehtäviä, joissa vuorokerron

1) valmistetaan pientä syötävää (yksinkertaisia leivonnaisia tai välipaloja)

2) tehdään käytännön kokeiluja kemiallisista ilmiöistä.

6.Ik LIIKUNTA JA KÄSITYÖ -Sirkustelua

- ohjata oppilasta harjaanuttamaan havaintomotorisia taitojaan eli havainnoimaan itseään ja ympäristöään aistien avulla sekä tekemään liikuntatilanteisiin sopivia ratkaisuja
- ohjata oppilasta sekä vahvistamaan tasapaino- ja liikkumistaitojaan että soveltamaan niitä monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä
- ohjata oppilasta sekä vahvistamaan että soveltamaan välineenkäsittelytaitojaan monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä käyttämällä erilaisia välineitä

SISÄLLÖT

Haluatko oppia jonglööraamaan kolmella pallolla? Sujuuko vanteilla temppuilu? Haluatko oppia rakentamaan ihmispyramidin tai ihmismonsterin?

Kurssilla tutustutaan sirkuksen maailmaan sirkusvälineiden valmistamisen ja liikunnan avulla.

Kurssilla valmistetaan sirkusvälineitä erilaisia materiaaleja ja tekniikoita käyttäen ja harjoitellaan liikkumis- ja välineenkäsittelytaitoja, tasapaino- ja ilmaisutaitoja sekä sosiaalisia taitoja. Kurssin sisältöä suunnitellaan ja muokataan oppilaiden kiinnostuksen mukaan.

Espoo-tunnit

Vuosiluokilla 1-3 Espoo-tunti sijoitetaan oppilaanohjaukseen. Tarkemmat vuosiluokkakohtaiset tavoitteet ja sisällöt on kirjattu oppilaanohjauksen kohdalle.

13.3.12 OPPILAANOHJAUS vuosiluokalla 1

Ohjauksella tuetaan oppilaan opiskeluvälmiuksien ja -taitojen kehittymistä ja tuetaan vähitellen kasvavaa vastuunottoa koulutyöstä sekä omista tehtävistä ja tavaroista.

Positiivisen palautteen avulla vahvistetaan oppilaan myönteistä käsitystä itsestään oppijana ja ryhmän jäsenenä. Myös itsearviointitaitojen kehittymistä tuetaan. Oppilaita ohjataan vuorovaikutustaitojen harjoitteluun ja ryhmässä toimimiseen systemaattisten ja säännöllisten sosiaalisten taitojen harjoittelun avulla. Harjoitellaan luokan yhteisistä asioista päättämistä ja kannustetaan osallisuuteen ja aloitteellisuuteen omassa luokka- ja koulu yhteisössä.

13.3.12 OPPILAANOHJAUS vuosiluokalla 2

Ohjauksella tuetaan oppilaan opiskeluvalmiuksien ja -taitojen kehittymistä ja tuetaan kasvavaa vastuunottoa koulutyöstä sekä omista tehtävistä ja tavaroista. Positiivisen palautteen avulla vahvistetaan oppilaan myönteistä käsitystä itsestään oppijana ja ryhmän jäsenenä. Ohjauksen avulla tuetaan oppilasta tavoitteiden asettamisessa ja annetaan kannustavaa palautetta niiden saavuttamisesta siten, että oppimaan oppimisen taidot sekä itsearviointitaidot vahvistuvat. Oppilaita ohjataan vuorovaikutustaitojen harjoitteluun ja ryhmässä toimimiseen systemaattisten ja säännöllisten sosiaalisten taitojen harjoittelun avulla. Harjoitellaan luokan yhteisistä asioista päättämistä ja kannustetaan osallisuuteen ja aloitteellisuuteen omassa luokka- ja kouluyhteisössä.

14.4.14 OPPILAANOHJAUS vuosiluokilla 3

Oppilaanohjauksella tuetaan oppilasta erilaisten opiskelutapojen harjoittelussa ja tunnistamisessa. Samalla vahvistetaan oppilaan kykyä asettaa itselle tavoitteita ja ohjataan itsearviointitaitojen harjoittelussa sekä edistetään oppimaan oppimisen taitojen kehittymistä. Positiivisen ja kannustavan palautteen avulla vahvistetaan oppilaan myönteistä käsitystä itsestään oppijana ja ryhmän jäsenenä. Oppilaita ohjataan tunnistamaan ja arvostamaan sekä omia että toisten vahvuuksia, kykyjä ja taitoja. Oppilaita ohjataan vuorovaikutustaitojen harjoitteluun ja ryhmässä toimimiseen systemaattisten ja säännöllisten sosiaalisten taitojen harjoittelun avulla. Harjoitellaan luokan yhteisistä asioista päättämistä ja kannustetaan osallisuuteen ja aloitteellisuuteen omassa luokka- ja kouluyhteisössä.